

Souhrnná teritoriální informace Rovníková Guinea

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Abuji (Nigérie) ke dni 10. 1. 2020
9:28

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.15)
3. Vztahy země s EU (s.18)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.19)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.21)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.22)
7. Kontakty (s.28)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Rovníková Guinea je státem střední Afriky. Území tvoří pět ostrovů a pevninská enkláva mezi Kamerunem a Gabonem. Podnebí je tropické a vlhké, dešťové období je od poloviny června do poloviny října; období sucha od října do poloviny června. Území pevninské části republiky tvoří převážně pobřežní pláně s tropickými pralesy, ostrovy jsou vulkanického původu. Obdělávaná půda tvoří pouze 5 %, pastviny 4 % a lesy 46 % rozlohy země. Pouze vnitrozemí země je hornaté, nejvyšší horou je Pico Basile (3008 m).

Rovníková Guinea získala nezávislost v roce 1968 po 190 letech španělské koloniální nadvlády. V zemi platí ústava ze 17. 11. 1991, v lednu 1995 a únoru 2012 byla doplněna. Od roku 1991 je země ústavně zaručenou demokracií s prezidentským systémem (ústava ze 17. 11. 1991 formálně legalizuje existenci více politických stran - do té doby byla legální pouze Partido Democrático de Guinea Equatorial PDGE). Prezident Teodoro Obiang Nguema Mbasogo je ve funkci již 35 let, on a jeho rodina a zcela ovládají politický i ekonomický život země. „Opozice“ je zcela pod kontrolou nebo v emigraci. Viceprezidenti, premiér, vicepremiéři i ministři jsou jmenováni prezidentem. Prezident je volen všeobecným hlasováním na 7 let. Počet mandátů je po novele ústavy, která vstoupila v platnost 16. 2. 2012, omezen na dva. Poslední volby se konaly v roce 2009 (získal 95% hlasů), další by měly proběhnout v roce 2016. Není jasné, zda se nový ústavní limit dvou po sobě jdoucích mandátů vztahuje na současného prezidenta. Pokud ne, mohl by setrvat ve funkci až do r. 2030. Za nástupce prezidenta je všeobecně považován jeho nejstarší syn Teodorín (v současnosti druhý viceprezident odpovědný za obranu).

Šestasedmdesátiletý prezident Teodoro Obiang Nguema Mbasogo je u moci již od roku 1979 a po svém znovuzvolení 26. dubna 2016 většinou 93,7% hlasů v evidentně zfalšovaných volbách vykonává svůj další sedmiletý mandát, během nějž bude možná nastolena otázka jeho nástupnictví. V úvahu připadá jeho syn Teodoro Nguema Obiang Mango, přezdívaný Teodorín, který je od června 2016 vice-prezidentem a šéfem sektoru obrany a bezpečnosti. V červenci 2017 byl však shledán vinným z praní špinavých peněz a zpronevěry veřejných prostředků a, zatím nepravomocně, odsouzen v nepřítomnosti v Paříži ke třem letům odnětí svobody, 30 mil. EUR pokuty a konfiskaci „neoprávněně získaného majetku“ na území Francie. Teodorín Obiang se proti rozsudku odvolal a v nejbližší době dojde k dalšímu soudnímu jednání. Z toho důvodu zatím nebyl vládní prezidentskou stranou Demokratická strana Rovníkové Guiney (Partido Democrático de Guinea Ecuatorial - PDGE) oficiálně nominován jako prezidentský následník. Předání moci v rodinné linii proto nakonec nemusí proběhnout vůbec tak hladce, jak rodina Obiangů stále předpokládá.

V červenci 2017 proběhl celonárodní stranický kongres, který potvrdil vedoucí roli dosavadního prezidenta a stranického vůdce. Parlamentní volby, původně plánované až na rok 2018, nakonec proběhly již 12. listopadu 2017, s očekávaným takřka 100% výsledkem pro PDGE, jejíž kandidáti obsadili všech 75 křesel senátu a 99 ze 100 křesel v poslanecké sněmovně.

Prezident Obiang vedl v listopadu 2018 čtyři dny jednání vlády, poslední den pak přenechal vedení svému synu Teodorínovi, který tak 20. listopadu 2018 schůzi vedl poprvé. Na začátku prosince 2018 prezident odvolal náčelníka generálního štábu ozbrojených sil Hermese Nguema Oyanu, který byl přítom, společně s dalšími důstojníky, povýšen jen o dva měsíce dříve, 15. října 2018. I jim byly v prosinci odebrány hodnosti, s odůvodněním, že se jednalo jen o „dohodu mezi důstojníky“, nikoliv o povýšení za zásluhy. Mezi povýšenými byl i syn prezidenta Teodorín, který také přeskočil jeden generálský stupeň, tomu však jeho nová hodnost divizního generála zůstala.

Dne 4. ledna 2018 vydala vláda prohlášení, podle kterého bezpečností složky státu zmařily 28. prosince 2017 pokus o státní převrat. Státní televize TVGE uvedla, že nedaleko hranice s Kamerunem byl jeden pučista zabit, 30 ozbrojenců z Čadu, Kamerunu, Súdánu a Středoafričké republiky bylo zajato a další „střelbou rozprášeni po lese“. Žoldáci, kteří měli údajně připravovat svržení vlády prezidenta Obianga, byli vyzbrojeni ručními raketomety a automatickými zbraněmi. Dozvuky zmařeného puče jsou stále na pořadu dne. V listopadu 2018 vládní strana PDGE vyloučila 42 členů, kteří se prý podíleli na pokusu o svržení prezidenta Obianga. V únoru 2019 se Rovníková Guinea stala předsednickou zemí RB OSN. Při té příležitosti prezident Obiang vystoupil s projevem, ve kterém poukázal na negativní působení žoldáků na africkém kontinentu, poukázal na to, že se ozbrojenci z jejich řad podíleli na čtyřech pokusech o jeho svržení, včetně toho

posledního. Z podpory pučistů také vedle jiných obvinil Francii.

Zákonodárnou moc tvoří dvoukomorový parlament – Shromáždění lidových zástupců (Cámara de Representantes del Pueblo) se 100 křesly a Senát (Senát byl ustavený teprve novelou ústavy v r. 2012, volby proběhly 26. května 2013). Poslanci a senátoři jsou voleni všelidovým přímým hlasováním na pětileté funkční období. Předchozí volby do poslanecké sněmovny se uskutečnily v roce 2008 (PDGE potvrdila dominantní postavení, ve starém parlamentu měla 99 poslanců), další se konaly 26. května 2013. Podle předběžných výsledků v nich na všech úrovních přesvědčivě zvítězila vládní PDGE. Soudní systém je kombinací španělského a tradičního práva. Zahrnuje místní, oblastní a krajské soudy, Vrchní soud, Ústavní soud a Odvolací soud. Soudci jsou jmenováni prezidentem, jejich rozhodování je ovlivňováno politickou mocí. Státy, s nimiž Rovníková Guinea udržuje aktivní diplomatické vztahy, se dají rozdělit do tří skupin: evropské státy s koloniální minulostí, státy dovážející z RG ropu a některé země především západo a středoafriického regionu. Do první skupiny patří zejména Španělsko a Francie, které spolu s Německem mají jako jediné země EU na RG diplomatická zastoupení. Vztahy mezi Španělskem a jeho bývalou kolonií jsou značně komplikované, neboť ES uděluje uprchlým opozičníkům z RG politický azyl. Mezi státy, kam RG vyváží ropu, patří USA, Čína, Japonsko a Jižní Korea. V Africkém regionu udržuje RG vztahy zejména s Nigérií, Angolou, JAR a Marokem (maročtí vojáci pomohli Obiangovi provést v roce 1979 vojenský puč, RG na oplátku v r. 1980 uznala nároky Maroka na Západní Saharu). RG udržuje dobré vztahy rovněž s Ruskem, Ukrajinou, Izraelem, Libanonem, Tureckem, Venezuelou, Brazílií a Kubou. Od roku 1988 je členskou zemí Frankofonie, hodlá se připojit i ke společenství lusofonních zemí. Přestože je Rovníková Guinea členskou zemí CEMAC, vztahy s Gabonem a Kamerunem jsou zatěžovány nevyřešenými spory o průběh hranice.

Rovníková Guinea je členskou zemí OSN (Organizace spojených národů), AU (African Union), NAM (Nonaligned Movement, Hnutí nezávislých zemí), WTO (pozorovatel), IMF (MMF – mezinárodní měnový fond), AfDB (Africká rozvojová banka), ACCT, ACP, ECA, FAO, FZ, G-77, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRC, ILO, IMO, Intelsat, Interpol, IOC, ITU, OAS (pozorovatel), OPCW, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UPU, WHO, WIPO, WToO (World Tourist Organisation), BDEAC – Rozvojová banka střední Afriky (Banque des Etats de l'Afrique Centrale), Lomé IV.

Rovníková Guinea aktivně spolupracuje se zeměmi Guinejského zálivu v boji proti pirátství, které je v této oblasti velkým tématem. Přístav v Malabu je dokonce operační základnou pro námořní hlídky. Země je však dosud vyloučena ze společných cvičení EU-Afrika, včetně posledního „Grand Nemo“, který proběhl v říjnu 2018. Rovníková Guinea má zájem o účast na EU projektech v rámci Strategie EU pro Guinejský záliv a 11. EDF Regionálního indikativního programu, jako jsou například PASSMAR a PARSIC. Ráda by se též zúčastnila společných námořních cvičení s členskými zeměmi EU. V roce 2019 lze v této oblasti očekávat posun kýženým směrem.

Na mezinárodní scéně byla Rovníková Guinea relativně izolovaná (mimo jiné také kvůli minimální obchodní výměně), nicméně se snaží posilovat svoji legitimitu častými kontakty s africkými lídry (nejvíce země CEMAC) a AU, celosvětovou diplomatickou ofenzívou a nově též s EU. Výsledkem jsou úspěchy v podobě místa nestálého člena RB OSN na období 2018–2019. Rovníková Guinea také v květnu 2017 získala členství v OPEC, přičemž ropa byla nalezena na jejím území již v roce 1996, a i přesto je země 3. největším producentem ropy v Africe. V únoru 2019 byl prezident Obiang v rámci 32. summitu Africké unie jmenován šéfem ústředního tématu AU pro rok 2019: „Rok uprchlíků, navrátilců a vnitřně vysídlených osob: udržitelná řešení pro nucené vysídlené v Africe“.

Vedle dlouhodobě vynikajících vztahů Rovníkové Guinei s Čínou a Ruskem se začíná rýsovat i hlubší spolupráce s Tureckem. Svědčí o tom podpis Memoranda o spolupráci mezi vládní PDGE a tureckou vládní Strany spravedlnosti a rozvoje (Adalet ve Kalk?nma Partisi – AKP) z února 2019, který navázal na Obiangovu návštěvu Ankary v srpnu 2018. Vztahy s Francií jsou od července 2017 poznamenány odsouzením Teodorína Obianga. Hlava státu Rovníkové Guinei zase obviňuje Francii z podpory osob, které ho chtěly v roce 2017 svrhnout.

Dříve nadstandardní vztahy s Brazílií jsou v současné chvíli rovněž poznamenány Teodorínovou aférou s pašováním peněz do země a podezřením z vměšování do vnitřních politických záležitostí země (podpora trestně stíhaného ex-prezidenta Luly da Silvy). Bývalý levicový brazilský prezident Inácio Lula da Silva (u moci 2003–2011) udržoval s africkým diktátorem Obiangem nadstandardní vztahy. Obě země v roce 2010 podepsaly několik mezivládních dohod o vzájemné spolupráci.

Lula podpořil přijetí Rovníkové Guineje do Společenství portugalsky hovořících zemí (byť je portugalština po španělštině a francouzštině až třetím jazykem v zemi). Ex-prezident Lula též v roce 2015 pomohl Teodorínovi narychlo vycestovat ze země poté, co mu v Riu de Janeiru hrozilo zadržení a následná extradice na základě mezinárodního zatykače vydaného Francií, viz výše uvedená kauza. Lulova nástupkyně Dilma Vana Rousseff v roce 2013 prominula ve jménu „dalšího utužování přátelských vztahů“ několika africkým zemím, včetně Rovníkové Guineje, dluh v celkové výši 900 mil. USD. Prezident Obiang na oplátku poskytl významné stavební zakázky brazilské stavební společnosti OAS (úzce spjaté s Lulou) nejen v Rovníkové Guineji, ale zřejmě i v jiných zemích Afriky. V roce 2015 také Teodoro Obiang Nguema Mbasogo sponzoroval karneval v Riu de Janairu částkou přes 3 mil. USD, což je od představitele rozvojového státu, v němž dle veřejných statistik 57% obyvatel nemá přístup k pitné vodě, přinejmenším překvapivé.

Rovníková Guinea je od roku 1985 členskou zemí Hospodářské a celní unie zemí střední Afriky CEMAC (Communauté économique et monétaire de l'Afrique centrale - dále Čad, Gabon, Kongo, Kamerun a Středoafriická republika). Hlavním cílem CEMAC je vytvoření jednotného trhu s volným pohybem zboží, osob, kapitálu (www.cemac.int). Řadu společných politik (např. volný pohyb osob i zboží) však odmítá. CEMAC je součástí širšího celku – „Hospodářského společenství středoafriických států“ (ECCAS; navíc sem patří Burundi, Rwanda, Angola, KDR a Demokratická republika Svätého Tomáše a Princova ostrova).

Před příchodem „ropné éry“ spoléhalo hospodářství Rovníkové Guineje zejména na tradiční obory – tj. zemědělství (především produkci kaka, kávy a těžbu dřeva). Objevení a následná těžba bohatých ložisek ropy počátkem 90. let minulého století přispěla zásadní měrou k prudkému ekonomickému růstu této země. Rovníková Guinea byla v té době nejrychleji rostoucí ekonomikou na světě.

Ekonomika země je dnes zcela závislá na těžbě uhlovodíků, investicích do infrastruktury a službách pro ropné firmy. Ve střednědobém horizontu zůstane Rovníková Guinea vývozcem komodit (zejména ropy a plynu), jeho ekonomika bude proto konjunkturálně kolísat v závislosti na kolísání cen na světových trzích. Rovníková Guinea je čtvrtým největším producentem ropy v subsaharské Africe. Má nejvyšší HDP/obyv. v subsaharské Africe (dle PPP až 32 000 USD/obyv.) a má statut země s vyšším středním příjmem. HDP na obyvatele je zde díky těžbě ropy a nízkému počtu obyvatel vyšší než ČR. Obrovské příjmy ale zůstávají v rukou úzké skupiny kolem rodiny prezidenta a 90% obyvatel země žije za méně než 2 USD/den, nemají vodu ani elektřinu. V celosvětovém žebříčku hodnocení rozvoje dle UNDP je Rovníková Guinea až na 144. místě ze 187 zemí.

Obchodní klima země je považováno za jedno z nejhorších na světě. Dle posledního hodnocení ekonomické svobody provedené organizací „Heritage Foundation“ je Rovníková Guinea řazena do skupiny „repressed“ zemí, ze 179 hodnocených zemí se umístil na 173. místě. Světová banka řadí Rovníkovou Guineu na 165. místo z celkového počtu 189 hodnocených zemí (viz „Doing business 2015“). Země se navíc potýká s mnoha vážnými problémy (dosud stále nedostatečná infrastruktura, vysoké výrobní náklady, rigidní pracovní trh, komplikovaný právní systém, velmi pomalý soudní systém ovlivňovaný státními orgány, nevytížitelnost smluvních závazků, nadměrná byrokracie, korupce a nedostatek transparentnosti). Předmětem kritiky jsou zcela netransparentní vztahy v oblasti udělování licencí v ropném, těžebním a lesním sektoru.

Režim si uvědomuje nezdravou závislost ekonomiky na těžbě ropy, má ambiciózní plány zbavit se této závislosti. Hospodářská politika vlády se řídí Národním ekonomickým rozvojovým plánem: Horizonte 2020, který si klade za cíl diverzifikaci ekonomiky (rybolov, zemědělství, těžba surovin a petrochemie, turistika, bankovníctví). V posledních letech plynuly velké investice do výstavby infrastruktury (elektrina, silnice), obrovské částky byly investovány do výstavby stadionů, konferenčního centra, postavena byla velmi moderní čtvrť v Malabu, staví se nové město (pravděpodobně budoucí hlavní město) Oyala na kontinentu, existují plány na vybudování největšího petrochemického závodu v Africe v Riaba, obrovských zásobníků na skladování ropy na ostrově Bioko, vybudování továren na výrobu kabelů, transformátorů a hliníkáren v Mbini (finanční náklady mají dosáhnout 2 mld. USD), má být podpořeno budování hotelů a turistický průmysl vůbec.

Podíl průmyslu na tvorbě HDP je přes téměř 86%. Domácímu průmyslu dominuje těžba a zpracování ropy a plynu. Další

průmysl je nevýznamný, za zmínku stojí pouze zpracování dřeva. Lokálně a v malých provozovnách jsou vyráběny stavební materiály, mýdlo, některé základní potraviny a nápoje.

Těžba nerostných surovin, ropný a plynový sektor: Ložiska ropy v pobřežním šelfu Rovníkové Guineje byla poprvé objevena španělskou firmou CEPSA v roce 1991. Využívání ropného potenciálu země „naplno“ začalo v roce 1996. Dvě současná největší ložiska leží poblíž břehů ostrova Bioko, třetí u pobřeží pevninské enklávy Rio Muni (Ceiba Field). Ropná ložiska (těžitelné zásoby dosahují 1,1 miliardy barelů) jsou doprovázena také bohatými zásobami zemního plynu (zásoby dosahují 127 mld. m³). Průměrná denní těžba ropy (odhad) v roce 2014 dosáhla 254 tisíc barelů a má i nadále klesat. Ložiska jsou pomalu vytěžována a nová dosud nebyla nalezena. Hlavními zahraničními ropnými společnostmi operujícími na území Rovníkové Guineje jsou firmy ExxonMobil, Marathon Oil, Hess Corporation, Noble Energy a Tullow Oil. Významné místo má i španělský Repsol, do země pronikají ruský Gazprom, čínská CNPC i nigerijské firmy. Koncem roku 2014 nabídla vláda 15 nových průzkumných bloků, výsledky ještě nebyly oznámeny. Těžená ropa je částečně zpracovávána v rafinérii na ostrově Bioko, druhá rafinerie má stát na pevnině u Mbini. Přestože vláda klade ve své strategii Horizonte 2020 důraz na petrochemický průmysl (rafinérie, výroba hnojiv), většina ropy se vyváží nezpracovaná. Těžený plyn (cca 6,7 mld m³/rok) se zkapalňuje (LNG i LPG) nebo se z něj získává metanol. Plyn (LNG) se zkapalňuje v závodě v Punta Europa, roční výroba je 43,3 mil. m³ a vyváží se do Japonska, Jižní Koreji a Taiwanu. Druhá zkapalňovací jednotka má být vybudována do roku 2016. Závod na výrobu metanolu (Atlantic Methanol Production Company) zahájil činnost v roce 2001. Má roční kapacitu 1 mil tun. LPG se pak vyrábí v závodě Alba. Studii proveditelnosti na vybudování největšího petrochemického závodu v Africe v Riaba zpracovává indická Archean Fertilizer Pte. Ltd, kontrakt na výstavbu obrovských zásobníků na skladování ropy na ostrově Bioko získala nigerijská firma Taleveras. Zásobování země ropnými produkty a pohonnými hmotami zabezpečuje společnost Getotal, jejímiž vlastníky jsou francouzské konsorcium TotalFinaElf (80 %) a guinejský stát s podílem 20%. Ropný sektor je trvalým terčem kritiky mezinárodních institucí a nevládních organizací. Rovníková Guinea nespĺňuje mezinárodní standardy transparentní těžby přírodních zdrojů EITI (Extractive Industries Transparency Initiative). Uzavřené kontrakty nejsou transparentní a až donedávna neexistovala žádná kontrola licencování ani plateb. Příjmy z ropy byly (a nadále jsou) placeny na tajné účty v zahraničí vlastněné rodinou prezidenta a jeho nejbližšími. Výše těžby, vývozu a příjmů z ropy byla poprvé publikována až v roce 2010, statistiky se ale i nadále velmi liší. Z dalších přírodních zdrojů v zemi lze jmenovat menší (zatím nevyužívané) zásoby zlata, manganu, uranu, bauxitu, kolumbitu (Nb₂O₅), tantalitu (Ta₂O₅) a diamantů.

Stavebnictví: Na tvorbě HDP se podílí 6%. Ve snaze diverzifikovat hospodářství vláda investovala cca 3 mld Euro (cca třetinu HDP) ročně do rozvoje infrastruktury (byty, veřejné budovy, silnice, přístavy, letiště, elektrárny, elektrické i vodovodní sítě). Obrovské částky byly investovány do výstavby stadionů, konferenčního centra, postavena byla velmi moderní čtvrť v Malabu, staví se nové město (pravděpodobně budoucí hlavní město) Oyala na kontinentu, existují plány na vybudování továren na výrobu kabelů, transformátorů a hliníkáren v Mbini (finanční náklady mají dosáhnout 2 mld. USD), má být podpořeno budování hotelů a turistický průmysl vůbec. Většina kontraktů je realizována čínskými (ale i egyptskými, tureckými, francouzskými a brazilskými i španělskými) firmami. Vzhledem k poklesu ceny i těžby ropy nebude ale vláda schopná tyto ambiciózní plány financovat – již nyní musí kapitálové investice omezovat. Je proto vysoce pravděpodobné, že se díky nedostatku finančních prostředků velká část projektů zpozdí nebo neuskuteční a stavebnictví bude v příštích letech spíše stagnovat.

Zemědělství: podílí se na tvorbě HDP pouze kolem 2 %, ačkoliv zaměstnává plných 70 % ekonomicky činného obyvatelstva. Země není ve výrobě potravin soběstačná - základem zemědělství jsou malé farmy, většina produkce je pro osobní spotřebu. Reforma zemědělství (výstavba vzorových farem/zemědělských družstev) je proto jedním z pilířů plánu prezidenta na obnovu a diverzifikaci hospodářství. Vedle dřeva, kakaa a kávy jsou základními plodinami v Rovníkové Guineji rýže, yam, kasava, banány a olejové palmy. Rozšířen je chov domácích zvířat, zejména skotu. Po ropě druhým nejdůležitějším zdrojem příjmů Rovníkové Guineje je dřevo. V zemi působí asi 80 těžebních společností, licence byly uděleny na plochu cca 1,5 mil ha. Produkce dřeva nekontrolovaně rostla zejména na počátku 90. let minulého století a v roce 1997 dosáhla svého maxima – 781 000 kubických metrů vytěženého dřeva. Poté začala těžba klesat na

současných cca 280 000 m³. Aktivity se řídí zákonem o lesích z roku 1997 (těží se jen v pevninské části, kmeny se musí zpracovávat na místních pilách, vytěžené plochy se musí znovu zalesňovat, část území je chráněna). Firmy ho ale nedodrží. Přetrvávajícím problémem je neprůhledné udělování licencí (ministerstvo lesního hospodářství vždy řídí člen prezidentovy rodiny), nedodržování těžebních kvót a předpisů o ochraně přírody - 85% vytěženého dřeva je proto stále vyváženo ve formě nezpracovaných kmenů.

Kakaové boby jsou třetí nejdůležitější domácí přírodní komoditou. Po vyhlášení nezávislosti země však tento sektor zemědělství značně upadl. Ještě v roce 1969 vyprodukovali farmáři 34 000 tun kaka, produkce se ale postupně propadla až cca 3500 tun. Vláda se snaží produkci kaka zvýšit subvencemi. Rovněž produkce kávy se postupně podstatně snížila. Produkci kaka a kávy doprovází téměř naprostý rozpad infrastruktury k jejich zpracování.

Vynikající podmínky má mořský rybolov. Malý izolovaný ostrov Annobon, náležející Rovníkové Guineji společně s okolními výsošnými vodami, leží přímo uprostřed nejbohatších rybolovných pásem Atlantského oceánu. I tento sektor je však zanedbaný, rybolov je prováděn tradičními metodami, výlov nepřesáhne 700 tun ročně, ryby se proto dovážejí zmražené ze zahraničí.

Služby: Podíl obchodu a služeb na tvorbě HDP byl v roce 2014 6% a na rozdíl od průmyslu prodělávají cca 6% růst. Největší částí odvětví služeb zůstávají logistika, doprava a distribuce zboží (prosté velkoobchodní a maloobchodní služby) zejména pro ropné firmy. Velkou reformu prodělává bankovní sektor a telekomunikace (viz níže). Turistický ruch, který vláda vidí jako jednu z možností diverzifikace příjmů, je stále ještě nevýznamný. Bude vyžadovat další podstatný rozvoj infrastruktury a značné investice. Příliv turistů do Rovníkové Guineje však nelze očekávat - i nadále ho budou brzdit zejména vysoké ceny letecké přepravy, extrémní ceny hotelových služeb, tuhá kontrola návštěvníků a nerozvinutá infrastruktura.

Infrastruktura: Ve srovnání se sousedy je infrastruktura rozvinutější. To se však týká obecně pouze blízkého okolí hlavního města Malabo a okolí pevninské metropole Bata, kde se projevuje pozitivní vliv ropného boomu.

Energetika: Kapacita instalovaných elektráren je podle vládních zdrojů cca 450 MW (z toho 200 MW na ostrově Bioko). Země má velký hydroenergetický potenciál - čínská firma Sinohydro dostavěla v roce 2012 vodní elektrárnu Djibloho o výkonu 120 MW, která by měla pokrýt 90% spotřeby v pevninské části země. Další elektrárna Sendje o kapacitě 200 MW by měla být vybudována ukrajinskou firmou Douglas Alliance do poloviny roku 2017 (technické zařízení dodá francouzský Alstom). Čínská firma China Machinery se podílela na výstavbě plynové elektrárny o kapacitě 154 MW na ostrově Bioko, která zásobuje hlavní město, další 43 MW elektrárna zásobuje zkapalňovací stanici v Punta Europa. Čínské firmy rovněž staví distribuční síť. Žádná elektrická energie se nedováží, žádná se ani nevyváží - přenosové soustavy nejsou vůbec propojeny se sousedními státy.

Telekomunikace: Úroveň telefonizace je v republice Rovníková Guinea na africké poměry již velmi dobrá a stále se rozvíjí. V provozu je asi 14 000 pevných linek a asi 550 000 linek mobilních. V městech fungují veřejné telefonní automaty na kartu. Pro mezinárodní telefonní spojení je využívána jedna pozemní satelitní stanice (na Intelsat nad Atlantským oceánem), v provozu je od roku 2002 také první optický podmořský kabel pro mezinárodní telefonické spojení (z Malaba a Bata). V zemi působí dva mobilní operátoři - Getesa (Orange) a Hits (Hits Telecom). V Rovníkové Guineji působí aktuálně 7 internetových providerů (v roce 2001 jediný), kód země je „gq“. V zemi je povolena jedna státní televizní stanice a jedna státní rozhlasová stanice. Jediná povolená soukromá rozhlasová stanice patří prezidentovu synovi. Je povolen příjem satelitní televize. Radio Exterior de España, RFI i BBC je možné přijímat po celé zemi.

Dopravní síť: Páteř dopravní sítě tvoří v Rovníkové Guineji asi 3000 km silnic, z nichž asi 10 % bylo zpevněných (asfaltových). V posledních letech ale vláda do výstavby a obnovy silniční sítě masivně investuje, na výstavbě či rekonstrukci se podílí španělské, francouzské a zejména čínské stavební společnosti. Převážnou část silniční sítě (zejména v kontinentální části) dosud tvoří prašné silnice, které jsou v období dešťů sjízdné pouze s automobily s pohonem všech kol. V zemi není v provozu žádná železniční trať. Republika Rovníková Guinea má v současné době tři velké přístavy – Malabo, Luba a Bata. Malabo a Luba jsou pravděpodobně nejhlubšími přístavy z celého regionu Guinejského zálivu, jsou

ale přetížené a procházejí rozsáhlou rehabilitací. Přístav Luba, který slouží zejména ropným společnostem, prodělává rekonstrukci a v budoucnu by se měl stát jednou z největších lodních křižovatek pro petrolejářské a plynářské těžební společnosti, působící v pobřežních šelfech všech okolních zemí. Říční vodní cesty nejsou v Rovníkové Guineji žádné. V Rovníkové Guineji se nachází celkem 7 letišť, z toho šest se zpevněnou přistávací plochou. Mezinárodní letiště je v Malabu a Bata. Vnitrostátní i regionální mezistátní dopravu zajišťuje letecká společnost Ceiba, Punto Azul a Cronos.

Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc: Přes obrovské příjmy z těžby ropy je Rovníková Guinea stále řazena do skupiny nejméně rozvinutých zemí. Nepatří ale do skupiny tzv. vysoce zadlužených chudých zemí (HIPC - Highly Indebted Poor Country). Ochota mezinárodního společenství poskytovat zemi zahraniční pomoc není díky vysokým příjmům z ropy a velmi špatné správě věcí veřejných (nepřehledné hospodaření státu, diktatura prezidenta a jeho rodiny, potlačování lidských práv a špatná komunikace s mezinárodními institucemi) příliš vysoká. Světová banka a IMF poskytly malou technická pomoc zaměřenou na posilování kapacity centrálních orgánů (např. statistického úřadu) a transparentnost při udělování těžebních licencí. Podle OECD v roce 2015 dosáhla přijímaná zahraniční pomoc 8 mil USD. Největšími bilaterálními donory bylo Francie a Španělsko, pomoc byla poskytnuta do oblasti školství a zdravotnictví. Výhodné půjčky na realizaci infrastrukturních projektů (realizovaných čínskými firmami) poskytuje Čína. Rovníková Guinea se naopak finančně podílí na řešení krize ve Středoafričské republice.

Podkapitoly:

- 1.1. [Oficiální název státu, složení vlády](#)
- 1.2. [Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení \(vč. národnosti, náboženských skupin\)](#)
- 1.3. [Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let \(nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti\). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.](#)
- 1.4. [Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let](#)
- 1.5. [Platební bilance \(běžný, kapitálový, finanční účet\), devizové rezervy \(za posledních 5 let\), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba](#)
- 1.6. [Bankovní systém \(hlavní banky a pojišťovny\)](#)
- 1.7. [Daňový systém](#)

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Hlavou státu je již od 3. srpna roku 1979 brigádní generál Teodoro Obiang Nguema Mbasogo který se chopil moci vojenským pučem. Mbasogo je nejdéle sloužící hlavou státu v subsaharské Africe, v podstatě vládne prostřednictvím sítě příbuzných a členů klanu Esangui – části etnické skupiny Fang.

V červenci 2017 proběhl celonárodní stranický kongres, který potvrdil vedoucí roli dosavadního prezidenta a stranického vůdce. Parlamentní volby, původně plánované až na rok 2018, nakonec proběhly již 12. listopadu 2017, s očekávaným takřka 100% výsledkem pro PDGE, jejíž kandidáti obsadili všech 75 křesel senátu a 99 ze 100 křesel v poslanecké sněmovně.

Prezident Obiang vedl v listopadu 2018 čtyři dny jednání vlády, poslední den pak přenechal vedení svému synu Teodorínovi, který tak 20. listopadu 2018 schůzi vedl poprvé. Na začátku prosince 2018 prezident odvolal náčelníka generálního štábu ozbrojených sil Hermese Nguema Oyanu, který byl přitom, společně s dalšími důstojníky, povýšen jen o dva měsíce dříve, 15. října 2018. I jim byly v prosinci odebrány hodnosti, s odůvodněním, že se jednalo jen o „dohodu mezi důstojníky“, nikoliv o povýšení za zásluhy. Mezi povýšenými byl i syn prezidenta Teodorín, který také přeskočil jeden generálský stupeň, tomu však jeho nová hodnost divizního generála zůstala.

Dne 4. ledna 2018 vydala vláda prohlášení, podle kterého bezpečností složky státu zmařily 28. prosince 2017 pokus o státní převrat. Státní televize TVGE uvedla, že nedaleko hranice s Kamerunem byl jeden pučista zabit, 30 ozbrojenců z Čadu, Kamerunu, Súdánu a Středoafričské republiky bylo zajato a další „střelbou rozprášeni po lese“. Žoldáci, kteří měli údajně připravovat svržení vlády prezidenta Obianga, byli vyzbrojeni ručními raketomety a automatickými zbraněmi.

Dozvuky zmařeného puče jsou stále na pořadu dne. V listopadu 2018 vládní strana PDGE vyloučila 42 členů, kteří se prý podíleli na pokusu o svržení prezidenta Obianga. V únoru 2019 se Rovníková Guinea stala předsednickou zemí RB OSN. Při té příležitosti prezident Obiang vystoupil s projevem, ve kterém poukázal na negativní působení žoldáků na africkém kontinentu, poukázal na to, že se ozbrojenci z jejich řad podíleli na čtyřech pokusech o jeho svržení, včetně toho posledního. Z podpory pučistů také vedle jiných obvinil Francii.

Výkonná moc je soustředěna v rukou prezidenta a jeho zástupce (viceprezidenta), premiér má podle nové ústavy z roku 2012 jen koordinační úlohu.

Složení vlády (duben 2019)

předseda vlády: Francisco Pascual Obama Asue

1. místopředseda vlády pověřen politickým sektorem a lokální spoluprací Clemente Engonga Nguema Onguene
2. místopředseda vlády pověřen parlamentními vztahy a právními otázkami Ángel Mesie Mibuy
místopředseda vlády pověřen lidskými právy Alfonso Nsue Mokuy.

Ministři:

národní bezpečnost: Nicolás Obama Nchama

turismus: Tomás Mecheba Fernández Galilea

zahraniční věci a spolupráce: Agapito Mba Mokuy

spravedlnost a vězeňství: Evangelina Filomena Oyo Ebule

národní obrana: Vicente Eya Olomo

finance a rozpočet: Miguel Engonga Obiang Eyang

vzdělávání a věda: Jesús Engonga Ndong

zdravotnictví Salomón Nguema Obono.

veřejné práce a infrastruktura: Pedro Ondo Nguema

územní plánování Reginaldo Asue Mangué

práce, zaměstnanosti a sociální bezpečnosti: Ángel Borico Moisés

zemědělství, dobytka a potravin: Víctor Grange Meile

rybolov a vodní zdroje: Estanislao Don Malabo

lesy a životní prostředí: Francisco Mba Olo Bahamonde

doly a ropný průmysl: Gabriel Mbega Obiang Lima

průmysl a energetika: Eugenio Edu Ndong

informace, tisk a rozhlas: Eugenio Nze Obiang

sociální věci a rovnost pohlaví: Consuelo Ondo Nzang

doprava a pošta: Celestino Bonifacio Bacale Obiang

telekomunikace a nové technologie: Maximiliano Meko Aveme

veřejná správa a veřejné reformy: Fausto Ndong Esono Eyang

ekonomie, plánování a veřejné investice: Eucario Bakale Angüe

mládež a sport: Andrés Jorge Mbomio Nsem Abua

obchod: Antonio Pedro Olivera Boropu

podpora malých a středních podniků: Hermes Ela Mifumu

civilní letectví: Fausto Abeso Fuma

kultura a řemeslná výroba: Guillermina Mekuy Mba Obono.

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Údaje o počtu obyvatel se liší v rozmezí 0,7 – 1,6 mil. obyv. Podíl ekonomicky činného obyvatelstva je cca 54 %.

Průměrný roční přírůstek obyvatelstva je 2,54 %, věková struktura: 0 – 14 let: 40,8 %, 15 – 64 let: 55,2 %, nad 65 let: 4,0 %.

Největší etnickou skupinou jsou v Rovnické Guineji příslušníci národnosti Fang (86 %), dále Bubi (6,5 %), Mdowe (3,4 %).

Hlavním náboženstvím je v republice Rovnická Guinea křesťanství (především římskokatolické). Malá část populace vyznává tradiční náboženství (animismus).

Úředními jazyky jsou španělština a od roku 1998 francouzština. Španělština však jednoznačně převažuje. Francouzština se používá zejména v podnikatelské a obchodní sféře. Prezident Obiang Nguema navrhl v roce 2010, aby se třetím oficiálním jazykem země stala portugalština. Mezi obyvateli je používána i tzv. „lámaná“ angličtina (pidgin English) a dále i místní jazyky Fang, Bubi a Ibo.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

	2014	2015	2016	2017	2018
nominál HDP (mld. USD)	38,8	35,25	31,77	12,5	13,2
růst reál HDP (%)	-0,5	-7,4	-9,9	-3,2	-7,7
poč. obyvatel (miliony)	0,8	0,8	0,8	0,8	1,3
HDP/obyvatel (USD v PPP)	48 900	44 100	38 700	37 400	15 294
inflace	na	11,7	3,1	0,7	0,9

zdroj: EIU

Rovníková Guinea uznává nutnost diverzifikace ekonomiky, bez které nebude možný další hospodářský růst. Začala spolupracovat se Světovou bankou (SB) a Mezinárodním měnovým fondem (MMF), se kterým podepsala dohodu a jehož zastoupení bylo nedávno v Malabo otevřeno. Rovníková Guinea si přeje přitáhnout více zahraničních investorů, v březnu 2019 proto pořádá Národní ekonomickou konferenci, jejímž cílem je aktualizace národohospodářského plánu „Horizont 2020“.

Navzdory rostoucím cenám ropy se reálný HDP v roce 2018 snížil o 7,9%, což jen odráží pokračování ekonomické recese nastartované rapidním poklesem světových cen ropy v roce 2014 a silně podpořené slabou hospodářskou diverzifikací. Hlavním faktorem poklesu bylo snížení výnosů z fungujících ropných vrtů, které redukovaly produkci ropy o 14%. Země stále silně závisí na uhlovodících, které v roce 2017 představovaly 56% HDP, 95% vývozu a 80% fiskálních příjmů. Deficit rozpočtu se v roce 2018 snížil na 0,9% HDP z 2,9% v roce 2017 a z 8,6% v roce 2016 díky výrazně nižším vládním výdajům (kapitálové a provozní výdaje) v kombinaci se zlepšením procesu výběru příjmů do státní pokladny. Inflace byla v roce 2018 mírná a odhadovala se na 0,6%, což představuje pokles z 0,7% v roce 2017. Toto se podařilo díky společné politice ve Středoafričském hospodářském a měnovém společenství (Communauté économique et monétaire de l'Afrique centrale - CEMAC) a nižším cenám potravin a nealkoholických nápojů.

Strategie CEMAC pro snižování fiskální a vnější nerovnováhy způsobené nižšími cenami ropy by měla mít na Rovníkovou Guineu i nadále pozitivní dopad. Po snížení fiskálního deficitu na předpokládaných 0,5% HDP v roce 2019 se předpokládá, že se rozpočtové saldo v roce 2020 změni na přebytek ve výši 0,3%. Inflace v roce 2019 by měla podle očekávání dosáhnout 1,4% a v roce 2020 1,9%, což je méně než 3% limit stanovený CEMACem.

Reálný HDP by měl v roce 2019 dále klesnout o 2,7% a v roce 2020 o 2,5% v důsledku nižší produkce uhlovodíků a fiskálních úprav. Vláda spoléhá na další přímé zahraniční investice v ropném sektoru, aby ve střednědobém horizontu podpořila další produkci.

Pokračování makroekonomické konsolidace, zejména s ohledem na externí účty, bude podle MMF vyžadovat prohloubení vládního úsilí v následujících oblastech: rozvoj lidských zdrojů a kapacit, zejména při plánování a provádění veřejné politiky; transformace zemědělství s cílem diverzifikovat domácí ekonomiku; zajištění účinného využívání zdokonalené infrastruktury, kterou země získala v posledních letech a oživení odvětví uhlovodíků - hnací síly ekonomiky -, aby byl plně využit potenciál rostoucích cen ropy.

Podobně jako ostatní země CEMACu, čelí i Rovníková Guinea vážným výzvám, mezi které patří: malé finanční rezervy, nízká ekonomická aktivita a nedostatečná ochrana nejzranitelnějších skupin obyvatelstva. Je to jen další argument proto, aby Rovníková Guinea, v koordinaci s dalšími zeměmi CEMACu, pokračovala v probíhající fiskální konsolidaci. Země by měla chránit své prioritní výdaje a pokračovat v reformách zaměřených na zlepšení podnikatelského prostředí a řízení s cílem stimulovat růst a diverzifikaci hospodářství. Nelze totiž opomenout, že hlavním růstovým katalyzátorem zůstává soukromý sektor.

Výzvou samou o sobě je i změna v přístupu vlády a státní správy. Mezi současné nedostatky se řadí: omezený přístup k informacím; procedurální nedostatky v řízení veřejných financí při plánování, provádění, dohledu, transparentnosti a odpovědnosti; a nedostatečné institucionální zdroje a systémy, zejména nedostatek kvalifikovaných pracovníků k zajištění řádného každodenního administrativního řízení a provádění reforem.

Rovníková Guinea v posledních dvou desetiletích využila příjmů z ropy k tomu, aby značně investovala do infrastruktury (např. dopravy a energetiky) a aby udržela vzestupnou trajektorii rozvoje.

V souladu s úsilím CEMAC se nyní státní orgány zdají být připraveny zavést další reformy na podporu růstu a hospodářské diverzifikace. V roce 2019 budou revidovat Národní plán hospodářského a sociálního rozvoje s cílem stimulovat růst neropných odvětví. Cílem aktualizovaného plánu je diverzifikace ekonomiky a zlepšení podnikatelského prostředí.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

	2014	2015	2016	2017	2018
příjmy	34,3	na	2 436 mld USD	2 114	na

výdaje	43,2	na	2 862 mld USD	2 523	na
saldo % HDP	-7,2	-4,8	-3,7	-3,3	na

zdroj: EIU

Deficit rozpočtu se v roce 2018 snížil na 0,9% HDP z 2,9% v roce 2017 a z 8,6% v roce 2016 díky výrazně nižším vládním výdajům (kapitálové a provozní výdaje) v kombinaci se zlepšením procesu výběru příjmů do státní pokladny. Inflace byla v roce 2018 mírná a odhadovala se na 0,6%, což představuje pokles z 0,7% v roce 2017. Toto se podařilo díky společné politice ve Středoafričtém hospodářském a měnovém společenství (Communauté économique et monétaire de l'Afrique centrale - CEMAC) a nižším cenám potravin a nealkoholických nápojů.

Strategie CEMAC pro snižování fiskální a vnější nerovnováhy způsobené nižšími cenami ropy by měla mít na Rovníkovou Guineu i nadále pozitivní dopad. Po snížení fiskálního deficitu na předpokládaných 0,5% HDP v roce 2019 se předpokládá, že se rozpočtové saldo v roce 2020 změní na přebytek ve výši 0,3%. Inflace v roce 2019 by měla podle očekávání dosáhnout 1,4% a v roce 2020 1,9%, což je méně než 3% limit stanovený CEMACem.

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

v mil. USD	2014	2015	2016	2017	2018
bilance běžného účtu	-2 050	-2 322	-1 368	-738	na
zahr. rezervy	2 754	1 205	621,9	45,5	na
zahraniční zadluženost	1 386,3	1 194	1 364	1 211	na
dluh. služba	289,3	na	na	na	na
veřejný dluh % HDP	na	16,4	24,3	37,4	37,3

zdroj: EIU, CIA

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Monetární politika Rovníkové Guineje je určována společnou centrální bankou střeoafrických zemí – Banque des Etats de l’Afrique Centrale (BEAC) se sídlem v Yaoundé (www.beac.int). Ta dozírá na činnost bank i v ostatních pěti členských zemích střeoafrického integračního seskupení (Čad, Kongo, Gabon, Kamerun a Střeoafrická republika). Centrální banka BEAC emituje oběživo a dozírá na likviditu uvnitř střeoafrické měnové zóny přes rediskontní sazby a kontrolu členských peněžních trhů. Ve své monetární politice v zásadě kopíruje rozhodnutí Evropské centrální banky.

V roce 1993 vytvořily dále členské země BEAC nadnárodní instituci bankovního dozoru – COBAC (Commission Bancaire de l’Afrique Centrale), která má zvláštní pravomoci pro regulaci činnosti a dodržování disciplíny u všech bankovních institucí integračního seskupení CEMAC. Jako všichni ostatní signatáři smlouvy o vytvoření zóny CFA-franku v Africe (1948) je Rovníková Guinea rovněž povinna držet alespoň 60 % svých zahraničních rezerv na účtu „compte d’operation“, spravovaném v Paříži.

Na Rovníkové Guineji působí pět komerčních bank:

- BGFI Bank GE (Gabon)
- Caisse commune d’épargne et d’investissement CCEI Bank GE (Kamerun)
- Banco Nacional de Guinea Ecuatorial
- Ecobank (otevřela první pobočku v Malabu v lednu 2013)
- Sociétés Générale (v roce 2013 prodala 52,24% akcií dceřinné firmy SGGE, o kupci se spekuluje – hovoří se o marocké bance Attijariwafa Bank)

1.7 Daňový systém

Daňový systém Rovníkové Guineje nediskriminuje obchodní zájmy zahraničních subjektů, které v rámci guinejské ekonomiky dominují. Právnícká i fyzická osoba provádějící operace v Rovníkové Guineji je považována z hlediska placení daní za rezidentní, pokud v zemi působí déle než 3 měsíce v roce. Guinejský daňový systém se zvolna přizpůsobuje jednotnému systému v rámci zemí CEMAC, díky častým změnám (zejména pokud jde o výjimky) je však stále velmi nepřehledný. Tvoří ho následující základní přímé a nepřímé daně a sociální pojištění zaměstnanců:

- Daň z příjmu fyzických osob (Personal Income Tax) – je progresivní podle příjmu v pásmu 0 – 35 %,
- Daň podniková – 35 % z čistého zisku, 3 % z ročního z ročního obratu (minimálně 800000 CFA, i když společnost negeneruje zisk) se platí předem vždy k 31. 3. daného roku, jsou ale odpočitatelné z podnikové daně následující rok
- Daň z přidané hodnoty (VAT): základní sazba na většinu zboží je 15 %. Zboží základní potřeby, léky, brýle, vybavení nemocnic, hnojiva a pesticidy mají nulovou sazbu, některé komodity 6% sazbu, luxusní zboží (alkohol, tabák...) 30% sazbu. Dovozece hradí VAT před vyzvednutím zboží z celního skladu.

Sociální pojištění činí 22,5 % ze mzdy, zaměstnanec si přispívá 5%.

Podnikání je zatíženo řadou dalších plateb a odvodů.

Daňové aj. úlevy si mohou individuálně vyjednat společnosti vyrábějící na export, vytvářející pracovní místa pro místní pracovní síly, školící místní pracovníky, investující do sociálních služeb nebo v oblastech, které jsou považovány za zaostalé. Úlevu může získat podnik ve vnitrozemí pevninské části, další výjimky mohou rovněž získat zemědělská družstva, zásobovací družstva, družstevní záložny a veřejně prospěšné společnosti. Společnosti podnikající ve svobodných zónách nebo svobodném přístavu v Lubě cla, daň z příjmu fyzických osob, podnikovou daň ani VAT neplatí. Malé a střední podnikání se řídí zákonem 16/1995, který přiznává další výhody podnikům řízeným občanem Rovníkové Guineje s více než 51% podílem místního kapitálu.

Vláda svým nařízením č. 72/2014 z 21. května 2014 ovšem všechny dříve udělené výjimky neočekávaně zrušila s tím, že si je musí každá firma renegotiovat. Pokud se jí to nepodaří, musí platit všechny příslušné daně a cla. Výjimky z placení VAT a daně z příjmu fyzických osob byly zcela zrušeny.

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

miliony USD	2014	2015	2016	2017	2018
exp FOB	12 522	7 410	5 064	6 118	na
imp FOB	-6 541	3 953	3 030	2 577	na
obch bilance	6 071	-3 457	-2 034	-3 541	na

EIU, CIA

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Největšími dovozci zboží z Rovníkové Guineje v roce 2017 bylo Španělsko 20,5%, Čína 19,4%, USA 13%, Pobřeží slonoviny 6,2% a Nizozemsko 4,7%.

Největšími exportéry do Rovníkové Guineje v roce 2017 byly Čína 28%, Indie 11,8%, Jižní Korea 10,3%, Portugalsko 8,7%, USA 6,9% a Španělsko 4,9%.

Evropská unie (EU28) v roce 2017 dovezla zboží za 1,2 miliardy eur a vyvezla zboží v hodnotě 0,3 miliardy eur.

V roce 2018 největšími dovozci zboží byly EU 28 (42,6%), Čína 13,8%, USA 12,3%, Singapur 8,0% a Gabon 4,4%.

Největšími vývozci do Rovníkové Guineje v roce 2018 byla Čína 31,0%, EU 28 (23,3%), Singapur 10,7%, Indie 8,7% a USA 7,2%.

Evropská unie (EU28) měla s Rovníkovou Guineou v roce 2018 negativní obchodní bilanci, dovezla zboží za 1,4 miliardy eur a vyvezla zboží v hodnotě 0,4 miliardy eur.

Zdroj: trade.ec.europa.eu

2.3 Komoditní struktura

V exportu z Rovníkové Guineje jednoznačně převažuje ropa (přes 90 % exportu), dále následují metanol, dřevo a kakao.

Největšími dovozními položkami jsou strojírenská zařízení a technologie pro ropný těžební a zpracovatelský sektor, konstrukční materiály a dopravní prostředky.

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V Rovníkové Guineji je jedna zóna volného obchodu (K5 v Malabo) a jeden svobodný přístav (Luba asi 50 km od hlavního města Malabo na západním pobřeží ostrova Bioko). Povolení firmám působit v tomto přístavu vydává vláda. Firmy zde působící neplatí daň z příjmu fyzických osob, dovozní cla, podnikovou daň, ani VAT.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Investice směřují zejména do průzkumu a těžby uhlovodíků, největšími investory jsou americké firmy, následované ČLR, Francií, Španělskem a Marokem.

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Vláda si uvědomuje důležitost zahraničních investic a formálně zahraniční investory láká zejména do těch sektorů, o které se opírá strategie Horizonte 2020 (rekonstrukce a výstavba infrastruktury (včetně energetiky), turistika a služby, zpracování dřeva, průzkum a těžba ložisek minerálů, zemědělství a potravinářský průmysl, rybolov). Založila fond na podporu investic ve výši téměř 1 mld. USD. Vlastnická práva jsou v Rovníkové Guineji formálně chráněna zákonem, který zaručuje ochranu všem subjektům, není znám případ vyvlastnění. Praxe však poněkud pokulhává za teorií z důvodu nedostatečně fungující justice, nedostatečné definice vlastnických práv v příslušném zákonu a nedostatečné shody názorů různých vládních úřadů. Mezi zahraničními a domácími subjekty podle zákona není rozdíl (ve skutečnosti ale soudy často nadřazují domácí straně). Zahraniční i domácí společnosti mohou zakládat a vlastnit firmu (povinná je 35% účast místního subjektu), investoři mohou založenou firmu prodat, převést, mohou repatriovat movitý majetek. Pro investory neexistují žádné podmínky týkající se nutnosti vytvářet zisk, kupovat přednostně místní zboží, vyvážet určité procento produkce nebo nutnosti investovat do určité oblasti. Rovněž tak neexistuje geografické, časové omezení zahraničního podílu nebo povinného transferu technologií.

Přes výše uvedená pozitiva ale podnikatelské prostředí stále patří k těm nejnáročnějším v Africe. Dle posledního hodnocení ekonomické svobody provedené organizací „Heritage Foundation“ je Rovníková Guinea řazena do skupiny „repressed“ zemí, ze 179 hodnocených zemí se umístil na 173. místě. Světová banka řadí obchodní a podnikatelské klima Rovníkové Guineji na 165. místo z celkového počtu 189 hodnocených zemí (viz „Doing business 2015“). Praktickými překážkami jsou dosud stále nedostatečná infrastruktura, vysoké výrobní náklady, rigidní pracovní trh, komplikovaný právní systém, velmi pomalý soudní systém, který není schopen investora ochránit (např. před neodůvodněnou žalobou), nevynutitelnost smluvních závazků, nadměrná byrokracie, korupce a nedostatek transparentnosti. Neexistuje jediný státní orgán, který by investice řídil. Většina investic (a podmínek, za kterých se uskuteční) je sjednávána přímo s příslušnými ministry. Viz např. na stránkách ambasády.

Vstupu zahraničního kapitálu se řídí zákonem o investicích (Régimen de inversiones) z roku 1992, který byl novelizován v roce 1994. Tento zákon by měl být ve shodě s Chartou investorů zemí CEMAC a předpisy OHADA. Investice do ropného a těžebního sektoru se řídí zvláštními zákony. Malé a střední podnikání se řídí zákonem 16/1995, který přiznává výhody podnikům řízeným občanem Rovníkové Guineje s více než 51% podílem místního kapitálu.

Guinejská vláda se snaží zahraniční investice do země lákat, zejména do rekonstrukce a výstavby infrastruktury, zpracování

dřeva, průzkumu a těžby ložisek uhlovodíků a minerálů, zemědělství a potravinářského průmyslu, turistiky, rybolovu, rozšiřuje bezcelní zóny a svobodné přístavy. Pobídky (daňové úlevy, zvýhodněné odpisy...) mohou získat společnosti vyrábějící na export, vytvářející pracovní místa pro místní pracovní síly, školící místní pracovníky, investující do sociálních služeb nebo v oblastech, které jsou považovány za zaostalé. Úlevu může rovněž získat podnik investující ve vnitrozemí pevninské části, další výjimky mohou rovněž získat zemědělská družstva, zásobovací družstva, družstevní záložny a veřejně prospěšné společnosti. Společnosti podnikající ve svobodných zónách nebo svobodném přístavu v Lubě cla, daň z příjmu fyzických osob, podnikovou daň ani VAT neplatí. Vláda ve svém nařízení č. 72/2014 z 21. května 2014 ovšem všechny celní a daňové výjimky neočekávaně zrušila s tím, že si je musí každá firma renegociovat. Pokud se jí to nepodaří, musí platit všechny příslušné daně a cla. Výjimky z placení VAT a daně z příjmu fyzických osob byly zcela zrušeny. Viz např. stránky ambasády.

Zahraniční i domácí subjekty mohou založit firmu (povinná 35% účast guinejského subjektu), účastnit se všech výdělečných aktivit a realizovat své zájmy v jiných obchodních a podnikatelských společnostech. Investice (převod finančních prostředků ze zahraničí) musí být schválena vládou. Převod a repatriace movitého majetku, dividend, finančních prostředků získaných podnikáním nejsou (po zaplacení příslušných daní a odvodů a při respektování pravidel Centrální banky zóny CEMAC) rovněž omezeny. Guinejské právo nediskriminuje nijak zahraniční a nezvýhodňuje domácí subjekty. Půdu může zahraniční subjekt získat pouze dekretem prezidenta na max. 99 let.

Na základě předpisů centrální banky zóny CEMAC vyžadují guinejské orgány zdůvodnění potřeby nákupu cizích měn/transfery do zahraničí nad částku 1 mil. CFA (2 500 USD). Banky jsou povinny registrovat transakce (včetně identity klienta) nad 10 000 USD a vyžadují místopřísežné prohlášení o původu peněz. Pokud chce zahraniční společnost mít účet v cizích měnách nebo investovat částku vyšší než 100 mil. CFA, musí mít souhlas ministerstva financí.

Rovníková Guinea má podepsány dvoustranné investiční a/nebo obchodní dohody se Španělskem, Francií, Portugalskem, Ruskem, Čínou, Marokem a JAR.

3. Vztahy země s EU

EU patří k významným obchodním partnerům Rovníkové Guineje.

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

Rovníková Guinea je jednou z mála afrických zemí, kde EU nemá zastoupení.

Přílušné zastoupení sídlí v Gabonu Délégation de l'Union européenne au Gabon, pour la Guinée équatoriale, Sao Tomé-et-Principe et la CEEAC

Lotissement des Cocotiers,

Bas de Gué-Gué,

BP 321 Libreville – Gabon

Tel: (+241) 73 22 50 - (+241) 07 40 19 98/99 Fax: (+241) 73 65 54 - (+32) 2 299 86 16

E-mail: delegation-gabon@eeas.europa.eu

3.2 Obchodní vztahy země s EU

EEvropská unie (EU28) měla s Rovníkovou Guineou v roce 2018 negativní obchodní bilanci, dovezla zboží za 1,4 miliardy eur a vyvezla zboží v hodnotě 0,4 miliardy eur.

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

EU v rámci 10. EDF v letech 2008 – 2013 poskytla zemi pomoc ve výši 13,8 mil. Euro na zlepšení správy věcí veřejných. Další 3,4 mil. poskytla na programy zaměřené na leteckou dopravu, internetové služby a rozvoj malého a středního podnikání. V rámci 11. EDF (2014 – 2020) nebude poskytnuta žádná pomoc.

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Obchodní vztahy mezi Českou republikou a Rovníkovou Guinejí jsou velmi nízké. Vzájemný obchod je doposud charakterizován spíše příležitostnými transakcemi než stabilním etablováním určitých vývozců/ dovozců či vzájemnými investicemi. Hlavní překážky vzájemné ekonomické a obchodní spolupráce vidíme v nezájmu českých soukromých podniků o tuto zemi, neznalosti teritoria a způsobů podnikání v něm, vzdálenosti od ČR, stále ještě nízké znalosti španělského nebo francouzského jazyka a určité opatrnosti nebo neochotě se dlouhodobě angažovat v neznámém (a pro mnohé rizikovém) teritoriu. Rovníková Guinea je hodnocen agenturou OECD v nejhorší kategorii co do pojistitelnosti exportních úvěrů, takže domácí české banky jsou velmi opatrné. České firmy narazí na silnou konkurenci čínských, španělských, francouzských, nově i tureckých nebo marockých společností.

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

	2014	2015	2016	2017	2018
vývoz	865	1620	233	61	199
dovoz	109	40	30	249	164
obrat	974	1660	263	309	363
saldo	756	1580	203	-188	35

Údaje jsou v tis. USD

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

V roce 2018 se do Rovníkové Guineje vyvezlo zboží v hodnotě 4,2 mil. Kč a dovoz činil 3,4 mil. Kč. Předmětem vývozu bylo pivo, vepřové maso, keramické dlaždice, součástky do mobilů atd. Dovážely se palety, výrobky živočišného původu, odsávače.

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

ZÚ neviduje žádnou spolupráci v oblasti služeb.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

ZÚ nemá informace o firmách působících na Rovníkové Guineji. Čeští podnikatelé a obchodníci nemají v zemi žádné společné podniky.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Mezi ČR a Rovníkovou Guineou nebyla uzavřena žádná smlouva. Od vstupu ČR do EU jsou ekonomické vztahy upravovány společnou politikou EU.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

ČR neposkytuje republice Rovníková Guinea žádnou rozvojovou pomoc.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

5.2. Kalendář akcí

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Guinejský trh je malý a kupní síle většiny obyvatel nízká. Vývozce by se měl orientovat na celou oblast CEMACu. Na druhé straně je podíl domácí výroby velmi nízký, téměř všechno zboží se dováží.

K perspektivním položkám pro vývoz patří vedle spotřebního zboží zejména ty výrobky, které vyhovují strategii „Horizonte 2020“. Patří k nim v současné době zejména:

- potravinářské komodity a technologická zařízení pro potravinářský průmysl (pekárny, mlýny, minipivovary, linky na zpracování ovoce a zeleniny).
- traktory a ostatní zemědělské stroje
- hnojiva a chemikálií proti škůdcům.
- technologie na zpracování ryb, mrazící provozy apod..
- těžební, přepravní a skladovací zařízení pro ropný i neropný sektor
- zařízení na výrobu ropných derivátů, petrochemie • pily, linky na zpracování dřeva.

Rovníková Guinea investuje do rozvoje infrastruktury – perspektivní jsou z tohoto hlediska stavební stroje, vybavení letišť, obytných budov, nemocnic, zařízení pro vodní elektrárny, malé vodní elektrárny, ale i obnovitelné zdroje elektrické energie (solární...), které je možné zapojit off-grid.

Rovníková Guinea nabízí perspektivně velmi dobrý trh také například pro česká malá dopravní letadla, telekomunikační zařízení a služby. Značný potenciál má spolupráce v oblasti exportu českého speciálního materiálu.

5.2 Kalendář akcí

Na Rovníkové Guineji se trhy konají pouze v Malabu, mají ale jen místní význam.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Guinejský trh je malý a kupní síla většiny obyvatel nízká. Prostor pro uplatnění českého zboží na místním trhu přes stále silný španělský, francouzský vliv a rychle rostoucí čínskou aj. konkurenci nicméně existuje. Základní podmínkou úspěchu na trhu je vedle ceny výrobku dlouhodobá aktivní exportní strategie zaměřená na tuto zemi a šířeji celou zónu CEMAC. Na opravdu dobrý kontrakt nelze čekat v ČR.

Podkapitoly:

- 6.1. [Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej](#)
- 6.2. [Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu](#)
- 6.3. [Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku](#)
- 6.4. [Požadavky na propagaci, marketing, reklamu \(využití HSP\), významné veletrhy a výstavy v teritoriu](#)
- 6.5. [Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)
- 6.6. [Trh veřejných zakázek](#)
- 6.7. [Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka](#)
- 6.8. [Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk\(y\), státní svátky, pracovní a prodejní doba](#)
- 6.9. [Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria \(oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince\)](#)
- 6.10. [Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR](#)
- 6.11. [Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU](#)

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

České firmy dosud nemají v Rovníkové Guineji vybudovanou žádnou síť zástupců, kteří by pravidelně ošetřovali místní trh. Na Rovníkovou Guineu je sice možné vyvážet přímo, spolupráce s místním zástupcem nebo v Guineji registrovanou firmou (dovozcem) odstraňuje překážky a je konkurenční výhodou. I tyto osoby je třeba vyhledávat aktivně, nejlépe osobně přímo na místě. Konkurenční výhodou mají firmy, které mají v zemi styčnou osobu hovořící španělsky nebo francouzsky nebo přímo zastoupení. Vzhledem ke složitosti místního obchodního prostředí je nanejvýš důležité vyjednat detailně všechny aspekty obchodní smlouvy (nejlépe s pomocí místního právního zástupce). Před uzavřením smlouvy je třeba partnera pečlivě prověřit specializovanou firmou (due dilligence). Jednou ze základních podmínek úspěchu je zvládnutí španělštiny, případně francouzštiny v obchodním styku.

Významnou pomocí pro české subjekty se zájmem o vstup na místní trh může být spolupráce se smíšenou obchodní komorou Česko-subsaharská Afrika (Staroměstské náměstí 15/603, 110 00 Praha 1, tel. +420 224 237 118, fax: +420 224 228 690, www.crgchamber.com).

Zahraniční společnost může prodávat svoje zboží přímo odběrateli, prostřednictvím agenta nebo distributora (doporučeno) pracujícího na bázi provizní smlouvy, může si otevřít zastoupení nebo uzavřít „joint venture“ s guinejským partnerem. Nejvhodnější pro dodavatele (ale zároveň nejméně pravděpodobné) je samozřejmě nalezení místního bonitního partnera, který by pracoval na svůj účet a sám nabízené zboží hradil při jeho odběru v ČR. Pokud společnost nechce/nemůže vyvážet přímo, bonitní a spolehlivý distributor/agent je klíčovou osobností - je třeba s ním udržovat co možná nejčastěji osobní a přímé vztahy. Pro jakýkoliv větší případ je zásadní, aby měl místní zástupce dobré kontakty na místní administrativu, užitečné je zejména spojení s rodinou prezidenta či někoho z vlády a vedení vládní strany. ČR dosud nemá v Guineji vybudovanou žádnou síť zástupců, kteří by pravidelně ošetřovali místní trh. Nejlepší strategie vstupu na trh je prostřednictvím místního zástupce. Místní podmínky jsou natolik komplikované, že prosadit se bez dlouhodobějších zkušeností a kontaktů je nemožné.

Hlavní distribuční kanály probíhají přes přístav v Evropě do kamerunské Doualy a odtud do přístavu na Rovníkové Guineji

(Malabo, Bata). Letecká doprava směřuje na letiště v Malabu nebo Bata. Zboží denní potřeby je v Guineji většinou prodáváno v malých (většinou kamerunských, nigerijských atd.) obchodech, kterých je velké množství. Španělské či libanonské obchody a supermarkety existují pouze ve velkých městech (Malabo a Bata). V zemi není dostatek distributorů, jejich činnost pak přebírají velcí zahraniční dopravci (např. námořní dopravci).

Zákazník se orientuje především na cenu, kvalita zboží je až na druhém místě – stále rostoucí dovozy levného čínského zboží představují zásadní konkurenční překážku. Zboží, které potřebuje servis je vhodnější prodávat prostřednictvím autorizovaného dealera a vždy je třeba dodat i nutné množství náhradních dílů.

6.2 Dovošní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Dovozce zboží v hodnotě vyšší než 50000 XFA potřebuje dovošní licenci. Dovoz zboží do země je technicky poměrně složitý (stejně jako i do ostatních zemí teritoria). Celní systém patří k nejvíce zkorumpovaným v zemi a celníci velmi často uměle navyšují cenu dováženého zboží a vymáhají pokuty (dostávají příplatky) - nevhodnější je přenechat proclení na místním partnerovi. Na výrobky ze zemí CEMAC není (nemělo by být) aplikováno žádné clo. Dovošní cla z třetích zemí se liší v závislosti na druhu dováženého zboží. Celní sazebník (který vychází ze sazebníku CEMAC) rozlišuje čtyři základní kategorie (je však možné, že celník vyměří „vlastní“ clo):

- základní výrobky (léky, vakcíny, zdravotnické vybavení, drůbež, maso, mléko, rýže a pšenice) – sazba je 5 %
- suroviny pro průmyslový sektor – sazba 10 %
- polotovary (zejména většina dovážených potravinářských výrobků) – celní sazba je 20 %
- běžné spotřební zboží – sazba 30 %.

Dovozci platí dále VAT, daň z obratu ve výši 1 %, daň CEMAG 1,4% a v některých případech speciální clo ve výši 15 – 50% (alkoholické nápoje, tabák, luxusní spotřební zboží). Clo naopak neplatí dovozci, kteří mají podle investičního zákona úlevy a dovozci pohonných hmot (vláda ve svém nařízení č. 72/2014 z 21. května 2014 ovšem všechny celní a daňové výjimky neočekávaně zrušila s tím, že si je musí každá firma renegociovat. Pokud se jí to nepodaří, musí platit všechny příslušné daně a cla. Výjimky z placení VAT a daně z příjmu fyzických osob byly zcela zrušeny).

Dovozce zboží do Rovníkové Guineje potřebuje zejména faktury (Commercial Invoice), a to ve čtyřech exemplářích, pokud možno ve španělštině nebo francouzštině nebo jiném světovém jazyce, ale s přiloženým španělským či francouzským překladem a popisem zboží. Všechny faktury musí obsahovat jména dodavatele a příjemce zboží, název zboží, jednotkovou a celkovou cenu a údaje o množství. Jednotková cena a celková cena musí být uváděna v paritě cíl (dovoz), se specifikovanou hrubou a čistou hmotností a prodejními podmínkami. Dovozce dále předkládá lodní nákladový list (Bill of Lading) nebo letecký nákladový list (Air Waybill), balicí listy (Packing List), dovošní povolení (licenci), doklad o zaplacení zboží či akreditivu (Levante de comercio) a osvědčení o původu zboží (vydané oficiální Obchodní a průmyslovou komorou v zemi původu zboží).

Certifikát původu zboží při exportu z Rovníkové Guineje vydává pro vývozce obchodní komora CCGE (Cámara de Comercio de Guinea Ecuatorial), event. CCAFM (Cámara de Comercio, Agrícola y Forestal de Malabo). Ropné firmy a vývozci dřeva, kakaových bobů a kávy podléhají speciálnímu vývoznímu režimu a zdanění. Vývozní daň činí 20 % ceny dřeva (fob). Royalties z prodeje ropy dosahují 10 – 16%.

Informace o technických a hygienických normách nejsou dostupné a jsou mnohdy důvodem pro vybírání „příplatků“. Při dovozu léků je nutné mít povolení ministerstva zdravotnictví. V obecné rovině lze říci, že lze bez větších problémů dovážet zboží, které splňuje španělské/francouzské normy. Dovážené zboží (zejména potraviny) musí mít návod (složení) ve španělštině či francouzštině a nést nápis Vente en la CEMAC.

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Světová banka řadí Rovníkovou Guineu mezi země, kde je založení firmy nejsložitější (186. místo ze 189). Formality je tedy nutné svěřit místnímu partnerovi nebo místnímu právníkovi. Dne 1. ledna 1998 vstoupila v platnost dohoda mezi 15 africkými zeměmi měnové CFA-zóny (a Guineou), nazvaná OHADA (Organisation pour l'Harmonisation du Droit des Affaires en Afrique), která podporuje rozvoj afrického hospodářského společenství, společnou obchodní politiku a garantuje obchodníkům a investorům právní jistotu a kompatibilitu. Investice pak pro celou zónu CEMAC reguluje Charta investorů. Rovníková Guinea sice k dohodě OHADA přistoupila a je členem CEMAC, příslušné předpisy ale aplikuje po svém, zpožděně a neúplně. Založení firmy je tedy složitější než v okolních frankofonních zemích CEMACu a právní rámec nepřehlednější.

Zahraniční společnosti, mající hlavní kancelář v Rovníkové Guineji, mají podle zákona stejná práva jako místní společnosti. Guinejské obchodní právo (společné v rámci dohody OHADA) umožňuje firmám fungovat m.j. jako „Société a Responsabilité Limitée“ (SARL/Sociedad de Responsabilidad Limitada – spol. s r.o.) nebo „Société Anonyme/Sociedad anónima“. Viz zde). Akciová společnost (SA) musí mít základní kapitál ve výši 10 mil CFA (akcie po 10 000 XFA), s.r.o. ve výši 1 mil CFA. Místní partner musí vlastnit minimálně 35% podíl akcií, 1/3 managementu musí být Guinejci. Pro založení firmy je třeba 18 kroků, potřebná doba je cca 180 dnů (viz Doing Business). Po sepsání společenské smlouvy a jmenování statutárních orgánů je zejména potřebné:

- zapsat firmu do obchodního rejstříku a na notářství
- získat povolení podnikání (výpisy z trestního rejstříku, kopie datové stránky pasu zahraničních společníků, ID místních, žádost o povolení podnikání podepsaná premiérem, ověřená kopie zakládací smlouvy, kopie výpisu obchodního rejstříku, údaje o společnosti a managementu, doklad o založení účtu u místní banky potvrzený ministerstvem financí, potvrzení o solventnosti ministerstva financí, potvrzení banky o solventnosti, podnikatelský plán potvrzený ministerstvem ekonomiky)
- získat svolení sektorového ministerstva (předkládá se potvrzení o přidělení fiskálního statistického čísla od daňové instituce a povolení podnikání).

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Samozřejmostí je, že propagační materiály budou kvalitní a ve španělštině (ev. v první fázi alespoň francouzsky). Největší efekt při jednání o jakémkoliv větším projektu mají přímé kontakty na vedení státních orgánů a příslušných ministerstev, příp. na rodinu prezidenta či vedení vládní strany.

U spotřebního zboží má největší efekt reklama v hromadných sdělovacích prostředcích, zejména rozhlasu. V oboru nabídek a prodeje běžných spotřebních a strojírenských komodit leží největší tíha akviziční činnosti na místním zástupci. Nejdůležitější je přitom osobní kontakt s odběrateli nebo institucemi. Velmi vhodná je účast na místních výstavách (konají se v Malabo), které se však podobají spíše jarmarku (bez výraznější specializace nebo komoditního rozlišení). Jejich efekt pro akvizici a propagaci zboží je však vysoký.

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Práva musí být registrována v místě a vynucována podle místních zákonů. Rovníková Guinea přistoupila k African Intellectual Property Office (OAPI se sídlem v Yaoundé), která si klade za cíl mj. ochranu patentů. Jako člen OAPI přijala řadu závazků vyplývajících z mezinárodních smluv na ochranu patentů, duševního vlastnictví, včetně Pařížské a Bernské dohody a dohody o zřízení Světové organizace pro duševní vlastnictví (WIPO). Je členskou zemí dohody MIGA na ochranu

investic. Přes exitující smlouvy jsou práva v Rovníkové Guineji hojně a často porušována, soudní ochrana je pomalá a neúčinná.

6.6 Trh veřejných zakázek

Zadávání veřejných zakázek není upraveno žádným zákonem. Veřejné zakázky (tzv. tendry) jsou uveřejňovány v oficiálním věstníku a jsou předmětem soutěže (existuje ale řada výjimek např. pro urgentní zakázky, technicky náročné zakázky atd). Speciálním režimem se rovněž řídí zakázky pro ropný průmysl. Pokud zakázku získá zahraniční firma, je vyžadována 5 – 10% účast dalšího místního subjektu.

Ani na Rovníkové Guineji není možné vystoupit do soutěže o větší tendry bez přípravy a průzkumu terénu, znalostí místní konkurence a poměrů (vazeb). Účast v zakázkových soutěžích vyžaduje dlouhodobé sledování situace s nutným předběžným lobováním na příslušných centrálních úřadech a zajištěním relevantních informací (a financí ve státním rozpočtu) ještě před oficiálním vyhlášením podmínek tendru. O zakázce ve skutečnosti rozhoduje úzká skupina lidí kolem hlavy státu, se kterými je třeba udržovat stálý kontakt. To bez stálé přítomnosti na místním trhu není možné.

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Rovníková Guinea je členem agentury MIGA (Multilateral Investment Guarantee Agency). Jako člen dohody OHADA (Organisation pour l'Harmonisation des Droits des Affaires en Afrique) Rovníková Guinea přijala konvenci která uvádí do souladu právní normy patnácti členských zemí se zahraničím v oblasti řešení obchodních a investičních sporů. Není však členem ani Washingtonské smlouvy (řešení investičních sporů) ani Dohody z New Yorku (uznání cizích arbitrážních rozhodnutí).

Zásadní důležitost při předcházení a řešení obchodních sporů má znění obchodní smlouvy, kterou je vždy lepší připravit s místním právníkem a kde by měl být způsob řešení sporů přímo zakotven. S řešením sporů u místních soudů jsou spojeny vysoké náklady a vynutitelnost práva je obtížná a zdoluhavá. Dále je vždy třeba plné znalosti španělského práva (místního zvykového práva) a procedurálních zvyklostí. Teoreticky je možné předložit spor místnímu soudu, jeho rozhodnutí ale většinou záleží na pozici příslušného ministra nebo přímo prezidenta. Vhodnější je vždy mimosoudní vyrovnání. Proti místnímu subjektu bude cizinec vždy v nevýhodě.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Nejvhodnější doba na obchodní schůzky je dopoledne 10.00-12.00. Guinejci jsou ve většině nedochvilní. Míra nedochvilnosti se zvyšuje v období dešťů. Pro jednání guinejských obchodníků je typická zdoluhavost. Styl jednání je ovlivněn španělskou a francouzskou kulturou s dlouhými obědy. Ženy jsou jako obchodnice respektovány. Na Rovníkové Guineji není vyjma ropného sektoru příliš mnoho lidí, kteří mluví anglicky, španělština nebo alespoň francouzština je základní podmínkou úspěchu jednání. Při jednáních na centrálních úřadech se vyžaduje oblek s kravatou, při obchodních jednáních se toleruje košile s kravatou.

Dopravní ruch je i v hlavním městě nízký, Malabo je klidné město. Mimo hlavní město Malabo a město Bata na pevninské části země je třeba stále ještě počítat se špatným stavem a údržbou silnic. Pro pohyb mimo hlavní město je třeba mít

svolení úřadů. Je zásadně nutné se zdržet kritiky politického systému nebo fungování úřadů. Fotografování úředních budov, infrastrukturních staveb atd. je striktně zakázáno, k fotografování osob je lépe si vyžádat předchozí svolení. Nedoporučuje se vozit dalekohledy.

Úředními jazyky jsou španělština a od roku 1998 francouzština. Španělština však jednoznačně převažuje. Francouzština se používá zejména v podnikatelské a obchodní sféře. Prezident Obiang Nguema navrhl v roce 2010, aby se třetím oficiálním jazykem země stala portugalština. Mezi obyvateli je používána i tzv. „lámaná“ angličtina (pidgin English) a dále i místní jazyky Fang, Bubi a Ibo.

Dny pracovního klidu:

- 1. ledna (Nový rok) • Velikonoční pátek a pondělí • První máj (Labour Day - 1. května)
- Den Afriky (25. května)
- Narozeníny prezidenta (5. června)
- Den armády - Golpe de Libertad (3. srpna)
- Den ústavy (15. srpna) • Den nezávislosti (12. října)
- Den lidských práv (10. prosinec)
- 1. svátek Vánoční (25. prosince)
- Dále se slaví Svátek Božího těla. • Volné dny: neděle

Obvyklá pracovní doba:

- státní úřady: 8.00 – 16.00 hod.
- služby: 8.00-14.00 a 16.00 -18.00 hodin • banky: 8.00 – 14.00 hod.
- obchody: 9.00-13.00 a 16.00 – 19.00 hodin

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Vízum je nutné získat ještě před cestou do této země, na mezinárodním letišti v Malabu již není možné vízum získat. Vedle víza je při vstupu do země vyžadováno ještě potvrzení o očkování proti žluté zimnici. Rovníková Guinea nemá v ČR zastupitelský úřad. Vízum lze získat na velvyslanectví Rovníkové Guineje v Berlíně:

Velvyslanectví Republiky Rovníková Guinea Rohlfsstrasse 17-19, Berlín 14195, Spolková republika Německo tel.: +4930-88663877 fax: +4930-88663879

Z Evropy je možno do Rovníkové Guineje cestovat letecky se společnostmi Lufthansa, Iberia a Air France. Do Malaba létají rovněž Ethiopian Airlines a Royal Air Maroc, dále regionální letecké společnosti z Nigérie, Kamerunu či Gabonu.

Rovníková Guinea je tropická země, ve které se vyskytuje řada nebezpečných tropických chorob (např. Chikungunya, Dengue). Před cestou do zemí subsaharské Afriky regionu by měl proto každý cestovatel navštívit odborného lékaře - specialistu na tropické choroby (v Praze například Klinika geografické medicíny Královské nemocnice Vinohrady, nebo Centrum cestovní medicíny), kde lze absolvovat všechna povinná a doporučená očkování - proti žluté zimnici (povinné, potvrzení je vyžadováno na letišti), žloutence typu A i B, břišnímu tyfu, meningitidě, choleře a tetanu. Doporučuje se nechat si před cestou zkontrolovat také protilátky na TBC a dětskou obrnu a případně doplnit i tato očkování.

Proti velmi vážné tropické nemoci přenášené komáry - malárii - očkování neexistuje. Pro krátkodobý pobyt je doporučována předběžná profylaxe antimalariky (Malaron), přičemž na jednotlivé deriváty se po čase v teritoriu vytváří resistance. Proto je nutno typ použitého antimalarika konzulovat před odjezdem se specialistou na tropické nemoci. Při

výskytu sebemenších příznaků jakékoliv nemoci (chřipky, angíny, bolesti hlavy, pocity únavy) je nutno navštívit nejbližší laboratoř či nemocnici a nechat si udělat malarický test. Ten je velmi jednoduchý (odběr vzorku krve z polštářku prstu na ruce) a rychlý - trvá cca 15 minut i s rozbořením krve. Léky proti již probíhající malárii jsou volně v prodeji a jsou účinné - nemoc ustoupí během dvou až tří dnů. Zásadní je nenechat nemoc rozvinout (inkubační doba malárie je cca týden) – pak může mít fatální následky. Rovněž lze doporučit, aby si cestovatel koupil v cílové zemi jedno balení místních protimalarických léků a vzal si ho zpět s sebou do ČR. Vzhledem k inkubační době se malárie může projevit až po návratu zpět do vlasti a s jejím výskytem a tedy i léčením by mohly být v ČR problémy.

Rovníková Guinea je díky tuhému prezidentskému režimu stabilní a relativně bezpečnou zemí. Pro cesty mimo oblast Malabo a Bata je nutné mít povolení a je třeba je organizovat ve spolupráci se spolehlivým místním partnerem. Na vzestupu je ale obecná kriminalita (krádeže, kapsářství, přepadení). Je třeba zachovávat obecná pravidla bezpečnosti, necestovat v noci (časté jsou policejní kontroly požadující „propustné“), vyhnout se lidovým čtvrtím, hromadným shromážděním, nenosit viditelně cenné předměty, neukazovat peníze, zamykat auto i během jízdy. V případě kontroly je v každém případě nutné zastavit, zachovat klid a prokázat se legalizovanými kopiemi dokumentů.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Velké těžební a průmyslové společnosti využívají běžně cizích odborníků. Ti do společného podnikání v zemi přinášejí, vedle značných investic, zpravidla své know-how. Společnost, která chce zaměstnat cizince musí toto oznámit Ministerstvu práce, pokud se na místo najde tuzemec s požadovanou kvalifikací, nesmí cizince zaměstnat. V případě, že cizinec je členem managementu, může být požadováno, aby jeho zástupcem byl místní pracovník s požadovanou kvalifikací.

Zaměstnanec poprvé přijíždějící do země za účelem zaměstnání musí při žádosti o vízum předkládat pracovní smlouvu a pracovní povolení vydávané ministerstvem práce a sociálních věcí. Pokud v zemi pobývá déle než 3 měsíce, musí po příjezdu žádat o povolení k pobytu. Rezidenční povolení musí mít v Rovníkové Guineji i státní příslušníci členských zemí skupiny CEMAC. Společnosti nesmějí zaměstnávat více než 10% cizinců, v případě ropných firem je tato kvóta zvýšena na 30%. Podle vyhlášky vlády č. 1/2008 se všichni pracovníci musí do tří měsíců registrovat u úřadu sociálního pojištění (INSESO). Všichni cizinci pobývající v zemi déle než tři měsíce v roce jsou považováni za tuzemce, musí se registrovat u daňového úřadu a platit v Guineji daně z příjmu. I držitelé rezidenční karty musejí mít při cestě do Rovníkové Guineje vízum.

Základním zákonem, který řídí pracovní trh je pracovní zákoník (Ordenamiento general de trabajo) č. 2 z roku 1990. Nařízení vlády č. 1 z roku 2011 stanoví minimální mzdu ve výši 121 730 XAF (cca 200 Euro) – tato minimální mzda je ale pro jednotlivé kategorie násobena určitým koeficientem (např. vysoce kvalifikovaná profese mají koeficient 10, nekvalifikovaní dělníci mají koeficient 1). Guinejci ve vysokých pozicích v zahraničních firmách musí dostávat plat minimálně odpovídající 75% procentům platu zahraničních zaměstnanců na podobných pozicích. Ostatní mají nárok na stejné mzdy jako zahraniční pracovníci. Kolektivní vyjednávání, odborové sdružování atd. upravuje zákon č. 12 z roku 1992 o odborech a kolektivním vyjednávání – jeho text však není dostupný a ve skutečnosti ani není dodržován.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Některé soukromé španělské (La Paz) a francouzské kliniky jsou na dobré úrovni (zejména ve městech Malabo a Bata). Na venkově je však i alespoň ambulantní ošetrovna pro poskytnutí první rychlé pomoci dostupná jenom zřídka. Lékařskou péči je nutné platit v hotovosti, doporučuje se kvalitní cestovní pojištění s možností repatriace do Evropy.

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Na Rovníkové Guineji není rezidenčně přítomen český zastupitelský úřad.

Příslušným úřadem je velvyslanectví v nigerijské Abuji

Embassy of the Czech Republic

1223, Gnassingbe Eyadema Street,

Asokoro District, Zone 4 ABUJA, Nigeria

Tel.: 00234-70-37571096,

ekonomický úsek: 00234-8055056091

E-mail: abuja@embassy.mzv.cz,

Commerce_Abuja@mzv.cz

Web: www.mzv.cz/abuja

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Žádné jiné české státní instituce (CzechTrade, Czechinvest, České centrum) nejsou na Rovníkové Guineji zastoupeny a toto zastoupení se nedá očekávat ani v blízké budoucnosti.

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- Policie: 114 • Hasiči: 115

Nemocnice Malabo:

- Klinika "Virgen de Guadalupe" : +240 333 099 013
- Klinika "La Paz": +240 556 666 160

Bata:

- Clinique "La Paz": +240 333 083 515

Není-li v případě nouze možno kontaktovat velvyslanectví ČR v Nigérii, vzhledem k povinnosti zemí EU poskytnout konzulární pomoc občanům EU v nouzi, je možno kontaktovat např. velvyslanectví Španělska v Malabu či generální konzulát v Bata. V Malabu je i velvyslanectví Francie:

Embajada de España Parque de las Avenidas de Africa s/n., Malabo tel.: +240-333-09-2020, 2868 fax: +240-333-09-2611

Consulado General de España Alcalde Lumu Matindi, s/n., Bata tel.: +240-333-08-2635, 2976 fax: +240-333-08-2749

Embajada de Francia tel.: +234-333-09-2005, 2108

fax: +234-333-09-2869, 2305

7.4 Internetové informační zdroje

- www.eiu.com
- www.guineequatoriale-info.net
- www.izf.net
- www.guineaecuatorialpress.com
- www.dgecnstat-ge.org